

Budapestre vonatkozó ujságcik

Szerző:

Cím: *Hétezer üzlet szűnt meg az idén Budapesten*

Forrás:

*Magyarország*Bn
(Hely)1924. 8. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Hétezer üzlet szűnt meg az idén Budapesten

Tömegestől adják vissza az iparengedélyeket

(A Magyarország tudósítójától.) A háború befejezése óta az ország kereskedelme és ipara a pusztulás lépét mutatja. Régi, általában ismert cégek, kiskereskedések és kisipari műhelyek sorban adták át helyeiket a pillanatnyi konjunktúrához igazodó új alakulásoknak. A forradalmak lezajlása óta évről-évre növekedik a bezűntetett üzletek és műhelyek száma, azonban az idei év statisztikája sokkal szomorúbb eredményt fog mutatni, mint az előző esztendőké adatai. A kereskedelemre és az ipari életre a változott gazdasági viszonyok olyan súlyos terhetek rónak, amelyeket a legrendezettebb, legjobb nevű cégek sem bírnak elviselni és napról-napra mind több és több üzlet megszűnését jelentik be a kerületi előjárógóknál és céghivatalnál. Természetesen aránylag a bankbizományi irodák vezetnek a megszűnt üzletek listáján, azonban számszerűleg még ezeket is felülmúlják az élelmezési üzletek, kiskereskedések és különböző ipari szakmák üzembeszűntetési. Ebben az évben nem kevesebb, mint 400 tőzsdebizományi iroda zárta be helyiségét s bocsátotta szélnek alkalmazottait s tulajdonosaik pedig a haldokló gazdasági élet közepette új konjunkturális kereseti források után néznek.

Ha visszapillantást vetünk az elmúlt évekre, azt látjuk, hogy

minden évben száz százalékkal növekedik az üzletbezűntetések száma az előbbiekéhez viszonyítva.

1919-ben 791 ipari üzem és 440 kereskedelmi üzlet, 1920-ban 1356 ipari üzem és 889 kereskedelmi üzlet, 1921-ben 1745 ipari üzem és 1798 kereskedelmi üzlet, 1922-ben 2038 ipari üzem és 2350 kereskedelmi üzlet, 1923-ban közel 7000 üzlet szűnt meg.

1924-re vonatkozólag még nincsenek összesített számadatok, azonban a különböző oldalról beszerzett információink szerint már ez év első felében annyi üzlet szűnt meg, mint az egész elmúlt esztendőben. Ennek természetesen az a magyarázata, hogy a gazdasági élet válsága az elmúlt hónapokban tört ki a legerősebben s még most is elpusztulással fenyegeti az iparosok és kereskedők ezreit. Az arany-adó, a felémelt házbér, a sokmilliós üzleti költségek, a kormány különböző kereskedelem- és iparellenes intézkedései mind elősegítik az ország gazdasági életének pusztulását.

Erdeklődtünk a különböző ipari és kereskedelmi szakmák érdekeltjeinél arra vonatkozólag,

mi okozza a tömeges üzletmegszűntetéseket

és az egyes szakmák részéről röviden a következő ismertetéseket kaptuk: Az asztalosiparban a legutóbbi esztendőben több mint 300 üzem szűnt meg. A válság okai: az érdekelt iparosság tokeszegényesége s az ipari hitel szabályozatlansága. A bútorkereskedelemben szintén nagyszámmal fordult elő üzletmegszűntetés és ez a kereskedelmi ág még most is súlyos válsággal küzd. A bútorkereskedelem elvesztette fogyasztóközönségének túlnyomó részét s külkereskedelmi megállapodások hiányában a külfölddel sem bírja a forgalmat helyreállítani. Az építőiparban aránylag kevesebb volt az üzembeszűntetés, amennyiben a legutóbbi években csak 78 építészeti üzem és iroda adta vissza iparengedélyét. Nagy tömegben fordult elő üzletbezűntetés a tűzifa- és szénkereskedelemben. Ennek az az oka, hogy a nagy árak következtében a kereskedők nem rendelkeznek elég tőkével, másrészt pedig a fogyasztóképeség csökkenése is erősen éreztette hatását.

A fűszerszakmában mutatkozik aránylag a legtöbb üzletbezűntetés és többszáz tokeerős és

jó hírben álló cég zárta be üzletét a gazdasági válság következtében. Ennek a szakmának különösen a fogyasztóképeség csökkenése, az állami adópolitika, a fogyasztási adók és kincstári haszonrészesedés emelésével, valamint az Árvizsgáló Bizottság az uzorabíróság és a Devizaközpont ártott legjobban. A grafikai és rokoniparok körében 26 üzembeszűntetés történt. Ezeknek úgyszólván egyedüli oka a munka-

hiány. Az elveszített országrészekkel együtt elvesztett a magyar olvasóközönség jelentős része is, amennyiben a szomszédos államok nagy nehézségeket gördítenek a magyar könyvek és nyomdatermékek bevitelére. A megélhetési viszonyok általános súlyosbodásával csökkent a nyomdai termékek fogyasztása a belföldön is, emellett a hatósági támogatással folytatott egyenlőtlen verseny is erősen nyomja a grafikai és nyomdaipart. A hentes- és mészárosiparosok közül több mint 800 zárta be üzletét a legutóbbi években. Az üzletbezűntetések oka elsősorban a nehéz megélhetési viszonyokban keresendő, mert aránytalanul csökkent a béke-évekhez viszonyítva a húsfogyasztás. Az illatszert- és háztartási cikkek forgalombahozatalával foglalkozó kereskedelmi ágban a legutóbbi időkhöz 300 üzletbezűntetés történt.

Az érdekelttség a válság okát elsősorban a fényüzési adó bevezetésében látja, mert például a békebeli 20 filléres piperészappan után már fényüzési adót kell fizetni. Erősen érzik a hatósági versenyt is, amely elsősorban a különböző beszerzési csoportok működésében nyilvánul meg. Végül a behozatali tilalmak is súlyos akadályt gördítenek e kereskedelmi ág elé. A mosdók és tisztítóüzemek közül, amelyeknek száma a főváros területén a háború előtt 600 volt, ma 25 működik. Az üzembeszűntetések oka elsősorban az, hogy a fogyasztóközönség száma az igények leszállítása következtében csökkent. Az órasiparban eddig kevés üzembeszűntetés történt, ámbar ez az ipar is súlyos válsággal küzd. A szabóiparban állandóan szűnnek meg az üzletek és még elsősorban azok, amelyek nyitott üzlethelyiséggel rendelkeznek, mert sokkal jobban megtalálják számításukat, ha az üzletet lelépési díj ellen-

ben átadják, mintha üzleteiket nyitva tartják. A női szabóiparban 700 iparos adta vissza iparengedélyét. *A szállodák, vendéglők és kávéiparok* közül különösen a szálloda és vendéglősiparban fordult elő az utóbbi években sok üzembeszüntetés, amenyiben nem kevesebb, mint 451 szálloda és vendéglősüzem szűnt meg. Itt különösen a háborús rendszabályok, az eladási árak merev megkötöttsége, másrészt a közönség teherviselő képességének csökkenése idézte elő a válságot. *A szobafestő és mázolóiparban* több mint 100 üzem szüntette be működését. *A vas-szakmában* aránylag kevés volt az üzlet-bezárás.

A súlyos gazdasági helyzet, dacára a különböző előljáróságok ipariügyi osztályán tömegesen kérnek új iparengedélyeket. Az egyes előljáróságokon 1924-ben a mai napig átlag 2500—3000 iparengedélyt adtak ki. Érdekes azonban, hogy

hogy az új iparengedélytulajdonosok a legtöbb esetben meg sem kezdik iparuk gyakorlását.

Ennek az a magyarázata, hogy az iparengedélyeket kérvényezők legnagyobb része a B. listára került tisztviselőkből, munkásokból és más egzisztenciájukat vesztett egyénekből kerül ki, akik, hogy megélhetésüket biztosítsák, valamilyen kereskedés vagy ipart szeretnének folytatni, azonban *tőke hiányában nem képesek működésüket megkezdeni.* Nagyon sokan igyekeznek most is *konjunktúrális kereseti lehetőségeket* kitalálni és érdekes, hogy sok többszöri üzletbezárt, aki bezárta üzletét és visszaadta iparengedélyét most exporttal, szállítással, gyümölcs- és főzelékkereskedelemmel akar foglalkozni és tömegesen kérnek az előljáróságoktól ilyen foglalkozásra jogosító iparigazolványokat. Az elbocsátott pénzügyi tisztviselők közül sokan lakás, ingatlan és pénzközvetítő irodákat akarnak nyitni és ilyen iparengedélyeket kérnek. Jellemző a mai közgazdasági viszonyokra, hogy a hetedik kerületi előljáróságon több kérvény fekszik, amelyeknek benyújtói *zálogházak nyitására* kérnek engedélyt a fővárostól. Ezek a kérvényezők felismerték a zálogházak jövő konjunktúráját s úgy látják nem kevés joggal számítanak arra, hogy a súlyos pénzügyi viszonyok között élő közép- és munkásosztályban sokan fognak akadni, akik a zálogházak kölcsönait igénybe veszik.